

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges til FM2020 at fremsætte en plan for officiel benævnelse af tugtupit som Grønlands nationalsmykkesten, og at udarbejde en strategiplan for et eksportfremstød af denne. Formålet med disse tiltag skal være, at fremme økonomien for personer med fast tilknytning til Grønland, der arbejder med smykkesten.

(Medlem af Inatsisartut Múte Bourup Egede, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Råstoffer og Arbejdsmarked)

1. behandling

Naalakkersuisut vil gerne takke medlem af Inatsisartut, Múte Bourup Egede, Inuit Ataqatigiit, for beslutningsforslaget. Forslaget er grundlæggende på linje med Naalakkersuisuts ønske om at fremme mulighederne for eksport af smykkesten for hjemmehørende.

Det er korrekt, at der er en øget interesse i udlandet for tugtupit af høj kvalitet. Derfor påbegyndte Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked i 2018 et projekt vedrørende tugtupit med det formål at få kortlagt tugtupit-forekomsterne. I sommeren 2019 vil der blive foretaget feltarbejde i Sydgrønland som en del af dette kortlægningsarbejde. De anbefalinger, der kommer ud af kortlægningsarbejdet, vil blandt andet danne grundlag for en beslutning om, hvorvidt og hvordan der skal arbejdes for et særligt eksportfremstød for tugtupit. Om tugtupit skal udnævnes til Grønlands nationale smykkesten er dog en anden sag.

Umiddelbart må det konstateres og egentlig bekræftes efter kortlægningen her til sommer, hvor begrænset tugtupit-forekomsterne er. Den tilgængelige viden om forekomsterne indikerer, at der er tale om begrænsede og små lokaliteter, der er ved at være tømte for tugtupit.

Tugtupit er dog blot én af de mange smukke og specielle smykkesten, vi har i Grønland, og der er andre egnede kandidater til betegnelsen Grønlands nationale smykkesten. Det er vigtigt at træffe en beslutning om en national smykkesten på et oplyst grundlag. Forud for denne beslutning bør der ses nærmere på de forskellige kandidater, og som minimum undersøge, hvor meget materiale der estimeres at være til rådighed, hvad markedet efterspørger, og hvilken smykkesten, der vil kunne gavne Grønland bedst muligt. Her vil det også være relevant at få inddraget borgerne og småskala rettighedshaverne forud for en sådan beslutning.

Naalakkersuisut er i den forbindelse meget opmærksom på, at der findes specielle unikke smykkesten forskellige steder i Grønland, og at disse også kan være begrænset i udbredelse.

I sammenhæng med udnævnelse af en national smykkesten, så kunne hver af disse lokaliteter alene af den grund kandidere til benævnelsen national smykkesten.
På baggrund af dette indstiller Naalakkersuisut forslaget til forkastelse.